

Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Cerkveni Koledar Za Mesec Avgust.

2. Torek. *Porcijunkulski odpustek* po vseh frančiškanskih cerkvah in po vseh cerkvah, kjer je tretji red sv. Frančiška kanonično ustanovljen. Za letošnje leto, ki je jubilejno leto frančiškanskih redov, je sv. oče papež dovolil, da sme biti ta odpustek v vseh javnih cerkvah in zasebnih kapelah po vsem svetu, ako škofje hočejo ta privilegij dovoliti in se ga poslužiti po svojih škofijah.

Zgodovina tega odpustka je znana. Sv. Frančišek je prosil Gospoda, ki se mu je nekoč prikazal skupaj s prebl. Devico, in ga vprašal, kaj hoče da mu da, — da bi vsakdo, ki bi obiskal njegovo malo cerkvice Kraljice angeljev v Porcijunkuli pri Asizu, dobil popolno odpuščanja grehov in kazni za nje, ako se jih je skesano spovedal. Gospod mu je to dovolil in ga poslal še k papežu po potrjenje. Sv. Papež mu ni rad tega potrdil, ker je to bilo do tedaj nezaslišano, da bi sveta stolica tolike milosti dovoljevala. Vendar je slednjič dovolil. Pozneje so papeži večkrat to milost potrdili in jo raztegnili na vse cerkve frančiškanskih redov. Sedanjí sv. oče je pa — kakor omenjeno — to milost za letos raztegnil na vse cerkve, kjer jo škofje dovolijo in potrdijo.

Zares velika milost! Ta dan teče obilni studenec milosti od Boga za vse, ki se je hočejo poslužiti. Kakor znano se more za se le en popolni odpustek dobiti, vse druge se lahko obrne dušam v vica.

V vsakem večjem mestu v Ameriki imamo že frančiškanske samostane, in je toraj mogoče dobiti te velike odpustke. Ne pozabimo ta dan svojih dražih nam ranjčih! Tako na lahek način jim lahko pomagamo.

Ta dan je tudi praznik sv. *Alfonsa Liguorija*, ustanovitelja reda Redemptoristov.

4. Sv. *Dominik*, ustanovitelj reda Dominikancev. Skupaj s sv. Frančiškom sta zasnovala vsaki svoje velikansko delo za zveličanje duš. Nikdar se preje nista videla, vendar, ko sta se v Rimu srečala, spoznala sta se kot moža enakih

idej in enakega navdušenja za čast božjo, ter si obljubila vedno prijateljstvo.

5. *Prvi petek* v mesecu, pop. odpustek za vse, ki prejmo to dan svete zakramenta.

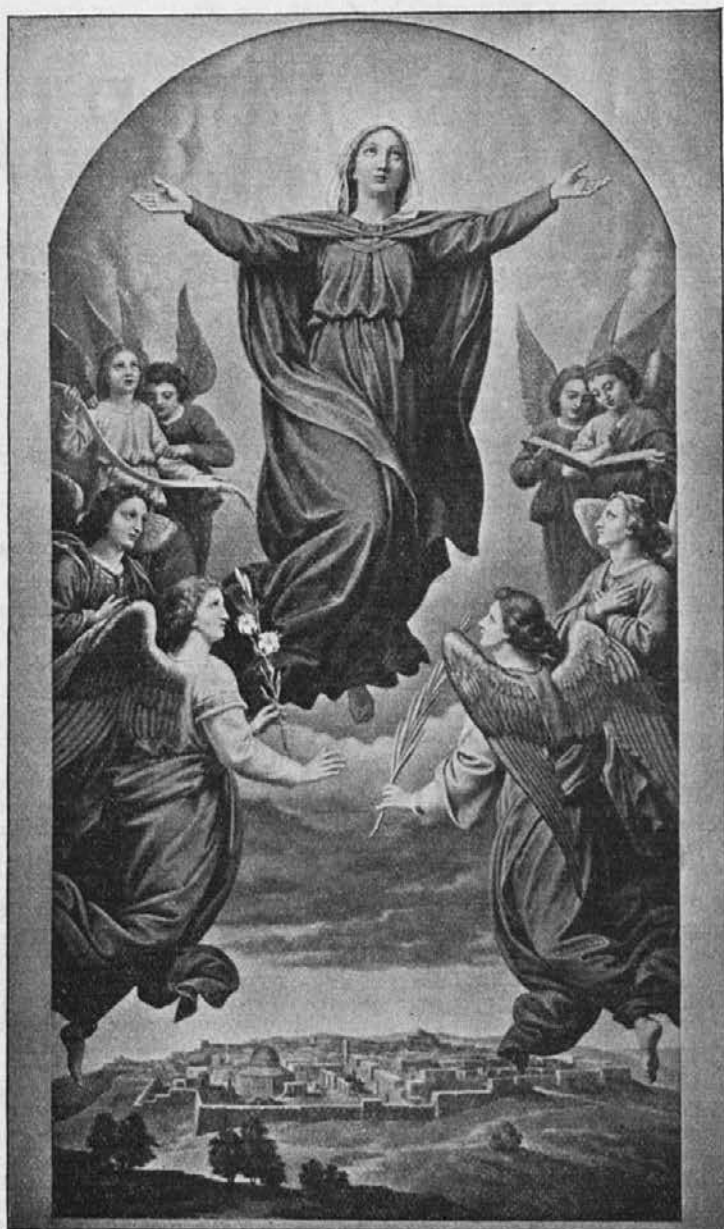
7. 12. *nedelja pobink*. Prilika o usmiljenem Samarijanu.

10. Sv. *Lovrenc*, mučenec, ki je dal prvi svojo kri za Jezusovo vero.

12. Sv. *Klara*, začetnica reda Klarisinj ali družega reda sv. Frančiška. Ko se je prvi red sv. Frančiška že precej razširil in so sinovi sv. Frančiška povsodi oznanjevali nauk pokore in pravega krščanskega življenja, šlo je za njimi tudi veliko pobožnih deklet, ki so prosile, da bi se tudi njim dala prilika po naukih in po duhu sv. očaka Frančiška živeti samo za Boga. Za nje je zato sv. Frančiška spisal drugo vodilo in ga dal sv. očetu potrditi. Klara je bila prva, ki je sprejela duhovno spokorno obleko iz rok sv. Frančiška. Ta red je posvečen samo molitvi in spokornemu življenju. V Ameriki ima že več velikih samostanov, kjer se dekleta zapro popolnoma od sveta in se posvete samo molitvi in pokori za celo svoje življenje. Eden največjih samostanov je v Clevelandu, v West Parku.

14. 13. *pobinkoštna nedelja*. Jezus ozdravi deset gobovih.

15. *Veliki Šmaren ali Vnebovzetje prebl. Device Marije*. Sv. vera nas uči da je bila prebl. Devica Marija spočeta brez vsakega madeža kakkega greha, in da celo njeno življenje ni bila nje duša niti za trenutek pod oblastjo satana. Toraj tudi ni bila podložna kazni za greh. Smrt je pa samo kazen za greh. Kako naj bo toraj kaznjena ona, ki ni bila niti za trenutek vredna kazni? Njena ločitev duše od telesa je bila lepa in častljiva, le posledica kepnjenja po združenju z Bogom. Zato tudi njeno deviško telo ni moglo strobneti. Po smrti njeni, nekaj dni, so odprli grob in našli grob prazen, Gospod jo je takoj povečal in združil telo s prečisto dušo, da se veseli in raduje slave in časti pri Bogu.

Marijino Vnebovzetje.

16. *Sv. Rok*, spoznavavec, tretjerednik. Kot tretjerednik je živel zelo spokorno in popolnoma po vodilu tega reda. Bog ga je sicer obilno obiskoval s pokušnjami in boleznimi, vendar je svetnik ostal zvest v ljubezni do Boga.

21. 14. *nedelja pobinkoš*. Sv. evangelij je o božji previdnosti, ki očetovsko skrbi za vse stvari.

Sv. Joahim, oče prebl. Device Marije.

24. *Sv. Jernej*, apostol in mučenec.

25. *Sv. Ludovik*, tretjerednik, francoski kralj.

28. 15. *pobinkošne nedelja*. Sv. evangelij pripoveduje, kako je Gospod obudil mrtvega mladeniča v Naimu.

Praznik *prečistega Srca Dev. Marije*.

29. *Obglavljenje Janeza Krstnika*. Herod je napravil velik ples in na plesu je hči druge njegove žene, s katero je živel v grešnem zakonu, plesala tako razposajeno, da ji je kralj Herod s prisego obljubil dati vse, za kar bi ga prosila. Sv. Janez Krstnik ga je pa javno grajal. To je razlutilo njegovo prileznico, da mu je obljubila maščevanje. Ko je kralj naredil to nespametno prisego, mislila je, da je to najugodnejši trenotek, da izvrši svoje mašvevanje. Ko jo je toraj razposena hči prašala, kaj naj prosi, rekla ji je nečistnika kratko: "Glavo Janeza Krstnika!"

30. *Sv. Roza Limanska*, prva ameriška svetnica.

Marijina Svetinja.

(Sestra Elizabeta Dekliški družbi v New Yorku za drugo obletnico obstanka.)

Na meni je počivalo
Marijino oko,
ko sem prejela prvokrat
Njen znak, svetinjo to.

In od takrat doni mi ž nje
poročstva klic visok:
"Marija Ti je Mati zdaj,
in ti si njen otrok"

Svetinja ta je od takrat
najvarnejši moj ščit.
Srce pokriva dan in noč
kot neprodiren zid!

Moj kómpas, ki mi kaže pot,
čez zemski ocean,
Nanj gledám, če besneči val,
zakriva širno plan.

Marijina svetinja ta,
je zvezda mojih dnij,
ob njenem svitu dalje spem
in noč me ne plaši.

Morje ne zmore bisera,
ki bil mi bi bolj drag,
ves moj ponos, vsa moja čast
je ta Marijin znak.

Zlata, srebra mi treba ni,
ni treba cvetnih kit,
Marijina svetinja je
najlepši moj nakit.

Svetinja ta je moj izkaz,
na poti v zlati raj.
Če jo pokažem angelom,
odpro mi na stečaj.

Zaklada tega ne pustim
nikdar iz svojih rok,
na veke naj me diči znak
Marijinih otrok.

Nekaj Resnega Za Življenje.

(Piše ...G...)

(Dalje)

Prirojeno nam je, da hočemo v vseh stvareh, ki so v nas, okoli nas in nad nami, spoznati resnico. Pred vsem pa koprni naša duša po pravem spoznanju Božjem in po spoznanju našega namena. Brez tega spoznanja nima življenje nobene vrednosti, misleči duh ne more najti miru. Zaradi tega so se pa tudi najplemenitejši ljudje vseh narodov prizadevali po lastnem raziskovanju najti in spoznati vzrok vseh stvari. Toda njih prizadevanje ni imelo zaželjenega vspeha, prepuščeni samim sebi so zašli v največje zmote in dvome, oddaljevali so se vedno bolj in bolj od resnice.

In kaj je za človeka važnejše, kot spoznanje resnice, spoznanje Boga in namena življenja? Za človeka, pravim, ki živi samo nekaj negotovih in trpljenja polnih let na zemlji, potem pa za vedno izgine iz kroga živih; človeka, ki je leta in leta kot otrok brez moči, ki je potem, ko je dosegel starost, drugim v nadlego in ki je v najlepši svoji dobi obsojen k delu, skrbem in vednemu trpljenju, ki svoje bivanje s solzami napoveduje in taisto s solzami konča? — Ali hrepeni potnik tako po hladni studenčni vodi, kakor koprni človek po rešitvi vprašanj? "Kaj je člo-

vek?" — "Kaj je njegov namen?" — "Ali s svojim sadnjim zdihom popolnoma premine?" — "Ako ne, kaj ga čaka onstran groba?" — "Kaj je verok vesoljstva, ki ni moglo samo po sebi obstati?" — "V kakšnem razmirju stojimo do svojega Stvarnika?" — "Kaj naj verujemo?" — "Kaj storimo?" — "Česa se izogibljemo?" — "Kaj naj ljubimo?" do bomo dosegli svoj namen? — Ta in enaka vprašanja, katerih gotov odgovor je tako neizmerno važen in odločiven za nas, katerih pravo ali slabo spoznanje je nam v studenc vode življenja, ali po smrti naše v resnici koprneče duše, nam ne more pravilno odgovoriti naš razum, prepuščen samemu sebi. Vsaj vemo, kako slaba je negova luč, kako je otemnjena vsled nerednih strastij, ki izhajajo iz srca. Kako negotovo je in omahljivo je naše spoznanje celo z ozirom na vidne reči. Ako nam največji učenjaki ne more natančno pojasniti rast ene same bilke, kako naj nam razloži skrivnosti duha, skrivnosti večnega življenja? In v resnici! Kaj so dosegli modri, ki so se upirali le na svoj razum in so hoteli preiskati božje reči, kot le prevare? Pokazali so ljudem sad svojega raziskovanja, razodeli so jim svoje mnenje, svoje nazore, svoje dvome, toda s tem niso mogli potolažiti žeje človeškega razuma po resnici. Odlični in plemeniti

modrijani starega veka so priznali svojo nevednost z ozirom na božje reči. — "Tako omejeni so naši čuti," pravi Cicero, "tako slabe so moči našega razuma, tako kratek je tek našega življenja, da o božjih rečeh ničesar ne vemo, ničesar ne razumemo, ničesar ne zapopademo, vse sloni le na mejah, resnica je zakrita v temo in pogreznena v globočino."

Ne smemo se pa radi tega pritoževati nad Stvarnikom, ki je ponižal človeka samo malo pod anđelje (ps. 8. 6.) ker človek sam je zakrivil temo svojega razuma, njegova nepokorščina do Boga ga je pahnila in ta strašni prepad. Greh je vzrog vsega zla, ki teži človeštvo. Del tega zla je tudi otemnenje razuma, ki je opazimo še danes v groznih zmotah posameznih ljudi in celih narodov, ki so prelepo luč krščanstva ali zavrgli, ali pa je še niso sprejeli. Zgodovina narodov nam že šesttisoč let neomajeno in neovrženno kaže, kaj more razum sam sebi prepuščen, odgovoriti na najvažnejša vprašanja našega življenja, kaže nam, v kakšno grozno temo je pripeljala mala luč razuma naj bolj izobražene narode, da celo največje modrijane.

Iz vsega omenjenega lahko spoznamo, *kako velika je krivda in odgovornost tistih ljudi, ki hočejo po kakih preskušnjah, pod pretvezo razuma in napačnega povzdigovanja človeških duševnih sil, odtrgati narode od večnega razuma, slabo luč od večne Luči, in ki hočejo pod krilom prosvetljenosti in napredka pahniti v noč novega poganstva.*

"Nobeden človek ni videl Boga, ki prebiva v nedosegljivi svetlobi." (I. Tim. 6, 16.) Pa on sam je zapustil to nedosegljivo svetlobo in je prišel med ljudi, da imajo življenje in ga obilnejše imajo." (Jan. 10, 10.) Ko se je človeški razum že zdavnaj izčrpal v svojih zmotah, je stopil sin božji iz svojega prestola svetlobe k nam. "Beseda, ki je bila v začetku pri Bogu in je bila Bog, je meso postala in med nami prebivala." (Jan. 1, 1.) V njej je bilo življenje in to življenje je prava luč ljudi, in "luč se je prikazala, da razsvetli vse narode, ki sede v temi in smrtni senci." (Luk. 1, 9.) Prišel je Bog odrešit ljudi od vezi, gospodarja teme, odrešit jih iz globočine moči in laži, prišel je, da jih oprosti od prekletstva slepote, nevednosti, da jim odpre stu-

deneč večne modrosti, da povzdigne človeškega duha nad prvotno visokost svetlobe in božjega spoznanja. "Kdor Njemu sledi, na hodi v temi, imel bo Luč življenja." (Jan. 8, 12.) Zakaj, učil je, kar je prejel od Očeta, in razodel je skrivnosti, ki so bile ljudem od stvarjenja sveta prikrite. Kdor v Njega veruje, je našel živo vodo, ki pomiri žejo duha po božjem spoznanju, katero spoznanje mu bo v vir, ki oplemeni njegovo srce, očisti njegovo mišljenje, krepča njegovo voljo, posvečuje njegovo delovanje in življenje in se iztaka iz njegovega srca k nebu v večno življenje. — Na ta vir resnice nas opozarja Oče nebeški z besedami, ki so se zaslisale iz oblakov nebes nad Jezusom: "Ta je moj ljubeznjivi sin, nad katerim imam svoje posebno dopadajenje, njega poslušajte." (Luk. 9, 35.) Toda za svoje sovražnike prošeče ustnice so se zaprle na Golgati. Blagoslovec svoje, je odšel na gori veličastno v nebo. Ali je zašlo Solnce pravičnosti, ko je le nekoliko let razlivalo svoje blagodejne žarke nad Palestino? Ali je za vedno vsahnil studenec resnice, potem, ko je le nekaj časa namakal livado Galileje in Judeje? Ne! Samo tisti more izreči to bogokletstvo, ki vidi v Kristusu samo človeka, katerega delo je prenehalo, kakor vsako človeško. Kakor je Bog v redu narave vstvaril solnce na nebu in je pusti sijati vse čase do konca sveta, da širi svetlobo in gorkoto in življenje nad vsemi stvarmi, ravno tako je tudi v redu življenja postavil isto postavo. Sin božji, ki je vzel na se toliko britkosti, da je dovršil odrešenje, je našel tudi sredstvo, da to odrešenje med nami ohranjuje. On, ki nam je prinesel odgovor na najvažnejša vprašanja življenja, je našel pripomoček, po katerem morejo vsi ljudje, izobraženi in priprosti, ubogi in revni, nizki in visoki, brez težavnega raziskovanja, za kar večina ljudi nima ne zmožnosti, ne sredstev, ne časa, biti poučeni v božjem razodetju, o božjem nauku Jezusa Kristusa, ravno tako dobro, kakor da bi sam bival med nami. Njegove ustnice še niso utihnile, on še uči in govori vedno, povsod in vsem. To sredstvo in ta pripomoček je krščanstvo s svojim naukom, s svojimi milostmi, krščanstvo, ki nam je hrani in neoskrunjeno brani sv. rimska katoliška in apostolska cerkev.

(Dalje prihodnjič!)

Družba sv.

Rafaela.

Rojaki, Kolonizirajmo Se!

Z velikim veseljem dobivamo sporočila iz raznih naselbin, da rojaki vedno bolj spoznavajo, kako prav imamo, ko tolikanj priporočamo kolonizacijo, t. j. naseljevanje po farmah, in skupinah. Tako je prav! Naša prihodnost v Ameriki je samo v kolonizaciji. Povadarjamo zopet: Skupna kolonizacija rojakov bo ohranila dolgo slovenski jezik v Ameriki, v celih rodovih slovenski duh in značaj, in za vedno sv. vero.

Rojak g. M. Blut nam je zopet sporočil, da se je v Hesperiji Minn. število slovenskih lastnikov farm in posestev zdatno pomnožilo da se je na naš oglas oglasilo veliko rojakov pri njem za svet in za pomoč pri nakupu posestva. Ako je v resnici tako ugodno ozemlje, kakor beremo v poročilih, potem v resnici ne moremo družega kakor prav topla priporočamo vsem rojakom: naselite se v Hesperiji Oceana Co. Dobili smo tudi sporočilo, da je kompanija podarila svet za cerkev, župnišče in za šolo. Ko bo kakih 100 družin naseljenih, se začne takoj lahko misliti na te pred vsem potrebne stavbe naselbine.

Toda vnovič naj opozarjamo, da naj bojo rojaki jako previdni pri nakupu posestva. Raje naj plačajo poštemu odvetniku nekaj dolarjev za trud, da jim bo dobil tako zvani "Clear deed" in "Title" na kupljeno posestvo, ker se vedno in vedno čuje o novih goljufijah pri prodaji posestev.

Zato pozivljamo vnovič rojake po takih naselbinah, naj si ustanove naše podružnice sv. Rafaela. Nekaterim smo že dali pismeno navodila in upamo, da bodo v kratkem začeli delovati.

Rojakom, ki kupujejo posestva v Michiganu, svetujemo naj se obrnejo na škofijski informacijski urad v Grand Rapids (Rev. Jos. Leukert, St. Mary's Church, Grand Rapids, Mich.). Tu bodo dobili popolnoma zanesljive informacije o vsem. Ako se bi pa ustanovila tu podružnica Rafaelove družbe, bi se lahko zvezala kar s tem uradom. Tako bi se dohodki zvišali in stroški zmanjšali, pomoč bi bila pa uspešna, ker ima ta urad zveze z najboljšimi odvetniki. Radi bomo vse storili, da se vse potrebno poskrbi.

V prvih letih življenja človek ne misli na drugega nego na dom in na svoje stariše. Na nje je navezan. Ko odraste, treba mu misliti na samostojno prihodnost.

Naš narod v Ameriki je že preživel prva leta obstanka. Veliko družin je, ki se že pustile miselj na vrnitev v domovino. Veliko jih je, ki bodo tu ostali. Mislimo na svojo prihodnost! Bodimo možje, trezno in resno misleči možje, ki se ne spuščajo v prazne frazarije o "naprednosti," o "mislij svobodni" in kar je še te neumne šare, s katero se igrajo nekateri otroci. O vsem tem naj snivajo onkraj luže, ker imajo čas za to! Mi imamo pred seboj novo prihodnost, katero si moramo še le zagotoviti. Temelj si moramo položiti za svoje potomce. Naš slovenski narod v Ameriki bo tak, kakoršni bomo mi, začetniki. Pozni rodovi nas bodo preklinjali, da v velikem trenutku nismo bili veliki možje, da važne dobe nismo porabili v blagor naš in naših potomcev.

Zatoraj, rojaki, kolonizirajmo se! Ustanovljajmo slovenske naselbine in prenesimo slovenski duh in slovenski značaj in slovensko poštenje in vernost v te svoje nove naselbine.

Kdor moreš, kupi si posestvo! Kupi si svoj dom! Postavi svoji družinici domače ognjišče, kjer boste doma. Kako prijeten nam je spomin na "hišico očetovo" v daljni domovini! Kako rad se je spominjaš! Ko se nje spomniš, spomniš se v nji svoje zlate mamice, svojega skrbnega očeta! Na kaj se naj spominjajo tvoji otroci! Postavi jim "hišico očetovo!" Da se bodo v poznih njih letih spominjali tudi oni na "hišico očetovo" in spomnili se na te, svojega očeta, ki je bil dober in skrben, ki jim je s žulji svojih rok postavil dom, ker se imenujejo doma. Nikar pa ne pusti, ako le moreš, da bi bili tvoji otroci obsojeni v popotno življenje, v potikanje po svetu, brez doma, kakor si bil ti!

Slab pa oče, ki zapije in zapravi nemarno svoje zaslužke in jih znese saloonerjem mesto, da bi poskrbel za one, do katerih ga vežejo tako svete in tako velikanske dolžnosti!

Zatoraj rojaki, kolonizirajmo se!

Skrb Za Avstrijske Izseljence.

Avstrijska družba je uročila na ministerstvo na Dunaj posebno prošnjo za povišanje letne subvencije na K. 40.000. Res, skrajni čas bi že bil, da bi se za stalno poskrbelo v tem oziru! Toda pri tem naj pa opozorimo najprej vlado, da se ne bo dala kar tako slepo ujeti, ampak, da bo povedala jasno in določno svoje pogoje, pod katerimi da toliko svoto denarja. 40.000 kronic ni malenkost za njo! Poučena je dovolj o vseh razmerah, poučena je dovolj o potrebah družbe, poučena pa tudi, kakšna družba bo vsepevala, kakšna družba bo v resnici spolnila vzvišeni namen izseljeniške družbe in izseljeniškega doma.

Pred vsem je pa sedaj sveta dolžnost naših poslancev, da posežejo vmes in se dajo natančno informirati, kako in pod kakimi pogoji se bo dala subvencija. Denar je ljudski, so žulji tistih, katere oni zastopajo.

Pred vsem naj ne dovolijo, da bi se dal ta denar v roke Judom. Ali nismo katoličanje sami toliko zmožni, da režemo kruh svojim izseljencem? Sramota z anas, če katoličanje katoliške avstrije rabimo Jude pri tem, da skrbje za naše izseljence! Da režejo naš lastni kruh našim lastnim potrebnim bratom! Tu ni treba biti kak antisemit, ne nestrpni "fanatik" ampak človek s čutom pravičnosti, pa se spozna pravica.

Pred vsem naj se pa nikakor ne pusti vladi in družbi, da ostane še nadalje "interkonfesijonalna" in "internacionalna." Taka je bila do sedaj.

Toda kaj je prinesel ta naslov? Kam so prišli pod tem programom? Koliko so se trudili dobro misleči, kaj je pri družbi, da bi jo povzdignili, jo spravili na višek, na katerem mora biti? Kaj je bil uspeh? Saj vidimo vsi! Ne! Nikdar ne bo interkonfesijonalna ali internacionalna družba vsepevala! Kakor je dobro naš misijonar povedal na Dunaju: "Da, mogoč je tak zavod, mogoča taka družba! Toda le pod pogojem: plačajte vse stroške! dajte toliko, kolikor moramo imeti, da bomo zlahka plačali vse račune za hišo!" Toda da bi taka družba zbudila zanimanje za stvar med posameznimi narodi, da bi taka družba spolnila v celem obsegu nalogo izseljeniške družbe, je pa popolno izključeno! Če bi bilo to mogoče, bi se bilo doseglo zadnji dve leti! Duhovnik je bil predsednik, duhovnik misijonar družbe na Ellis Islandu! več duhovnikov v odboru, veliko duhovnikov v družbi. Zastonj je bil ves trud! Hočete li še enkrat poskusiti? Dobro, le dajte! Toda ali ni škoda tisočakov za tako poskušnjo!

Izseljeniške družbe ni samo namen imeti zastopnika na otoku Ellis Islandu, to je postransko. Zlasti sedaj pod strogim vodstvom komisarja Williamsa je to skoro brez pomena. Vlada ima sedaj prepričanje, da je ona, ki ima določiti, kdo sme v državo, kdo ne. In kogar vlada sama ne more spustiti v deželo, naj se nihče drugi v to ne umešava. Vsak pameten človek uvidi, da je to staljšče popolnoma pravo! Zato je zastopstvo na otoku le del skrbi za izseljence.

Tudi domi ne sme in ne more imeti namen, da bil le kraj, kamor konzulat pošilja svoje varovance, ki so največkrat delomrznice kreature in propalice, ki so prava kuga za pravne izseljence! Ako hoče konzulat imeti tak dom, le naj si ga postavi, družba, ako hoče biti izseljeniška družba, se pa ne sme prodati nikomur za tako ceno. Ako je pripravljena avstrijska družba se udeležiti konzulatu za te namene, kaže samo, da ne pozna svojega namena in ne svoje naloge!

Dalje pa tudi ali ni sramotno, da se mi, amerikanci, naslanjamo le na uboge groše beraške domovine? Ali res nimamo toliko smisla, da bi sami pomagali svojim siromakom? Res, nekaj je na vsaki način prav, da stori vlada. Toda, da bi vlada sama vse storila, — ne vem, ali je to častno za nas?

Poleg tega pa splošna "avstrijska" družba za Ameriko nima pomena! Zakaj ne bi *vsak narod sam za se skrbel*? Glavna moč izseljeniške družbe je v posredovalnici za delo, po kateri vodi vse izseljeništvu v Ameriki. Za to pa treba poznati razmere naroda v domovini, in razmere naroda tu v Ameriki. Kako more vedeti poljak, kam se Slovenci največ selijo, kje imajo največje svoje naselbine? Ako bi imeli slovenskega izseljenca v domu, kako naj vedo, kam se obrniti, da bi mu najboljše delo dobili, da pride med svoje, ki se zanj zavzemo! To ve pa dobro Slovenec. Med vsakim narodom so razne varalice, ki izkoriščajo nevednost novodošlih lastnih rojakov v svoje goljufije. Da se pozna take tiče, treba da se pozna dobro časnkarstvo naroda po Ameriki. Da, veliko stvari je, ki so največje važnosti, da, bistvene za izseljeniško družbo in za izvrševanje njene naloge, katere morejo le *lastni rojaki* vedeti in doseči.

Potem! Berite ameriške liste slovanskih avstrijskih narodov! Samo nekaj številčk vzemite v roke in jih berite! Na vsaki strani, v vseh listih skoro, ali vsaj v največjih in v najvplivnejših, boste našli vse polno mrznje do vsega, kar je vladnega, kar je avstrijskega! Vlada nam je bila doma preveč "naklonjena," da bi ji v tuji ohranili ljubezen. Lepa je seveda misel o skupnem "avstrijskem" domu, lepa je misel "edinstva"! Toda saj jih še doma ne morete združiti, ko ste vendar pod enim klobukom, kako hočete, da bomo tukaj edini, ko je vendar za vsako narodnost tako krasno polje, da pokaže svojo individualnost, da se lepo razvija med seboj, kakor se hoče!

Pustite vsako narodnost skrbeti za se! Kateri narod noče skrbeti za svoje izseljence, dobro, naj se nikar ne pritožuje radi tega! Mi Slovenci imamo že svojo Rafaelovo družbo. Treba samo zveze s Hrvati, treba se potem zavzeti za njo in jo pokrepiti. Rusini imajo svojo družbo sv. Rafaela. Za Nemce plačuje vlada že precej let nemški Rafaelovi družbi letnih \$1000. Za poljake plačuje enako poljskemu domu sv. Jožefa, ki je dom poljske Rafaelove družbe, \$1000. Ostanejo samo še Čehi. Ti si naj pa tudi sami pomagajo in vlada naj jim oljubi enako podporo, morda \$1000 na leto, pa je vse v redu. Ostale stroške družbe in doma naj si pa posamezni narodi sami skupaj spravijo. Edino, kar bi bilo skupnega, bi bil zastopnik na Ellis Islandu. Da bi vsaka družba imela tam svojega stalnega zastopnika, je deloma nespametno, deloma nepotrebno, deloma pa tudi gotovo vlada ne bo dovolila, saj jih je že tako preveč. Tam naj bi bila pa posebna družba, ki bi imela zastopnika za vse narodnostne družbe. Nemci imajo svoja dva luteranska doma, katoliški Leo-Haus, evangeliški Pilger-Haus. Ti imajo sicer vsi zastopnika na Ellis Islandu, toda poleg teh je pa še posebna nemška družba "Deutsche Gesellschaft von New York", ki pa nima ne doma, ne posredovalnice, ampak je samo nemška družba. Ako dobi zastopnik te družbe nemca izseljenca, ki je katoličan, pelje ga v Leo-Haus, ako je luteran, pelje ga Luterski dom i.t.d. Enako bi bilo

tu. To bilo najjednostavnejša rešitev prašanja in tudi najboljša.

Priporočamo našim slovanskim poslancem, naj se goreče oklenejo tega prašanja in naj vse store, da se ukrene v resnici nekaj, kar bo odgovarjalo potrebi in namenu in kar bo pravično za vse! Popolnoma napačno bi pa bilo, ako se ohrani status quo, tako, kakor je bilo do sedaj. V tem slučaju pa samo rečemo: Le poskusite! Saj boste obžalovali! Če vas trikratna skušnja ni zmodrila, sploh ni več pomoči!

Pred vsem pa: Clara pacta! Kakšen naj bo dom? Katoliški poslanci, na noge! Dom kato-

liške vlade mora biti katoliški! Razne sekte so že začele poskušati izrabljati izseljeništvu za svoje umazane prozelitske namene. Z judeževimi groši so tudi nekateri slovanski odpadniki začeli delati propagando za odpad od katoliške vere. Imamo razne slovanske družbe, ki pod krinko slovanstva delajo le za odpad od vere. Imamo dome, ki so podpirani z letnimi velikimi svotami raznih sekt. Zakaj? To je jasno kot beli dan! Zato katoliški poslanci na noge, da ne bo šel katoliški denar vlade za propagando in odpad naših katoliških izseljencev k episkopalni ali kateri drugi sekti! Prašajo naj vlado jasno, kam daje podpore, komu in zakaj!

Spomíni s Pota.

2. V Thomas-u.

Srečno smo dospeli na postajo Thomas in z veseljem zapustili železniške vozove.

"Kaj, to je Thomas?" sem nagovoril moža, katerega sem spoznal po edinstvenem znaku za Slovenca in ki me je pričakoval na kolodvoru z nekaj tovariši.

"Da, to je!" mi je rekel in bratovsko smo si segli v roke in se srčno pozdravili.

Kajpada je bila prva pot v župnišče k župniku Thomasa, da se mu predstavim in da ga poprosim prenočišča in gostoljubnosti. Župnik je Litvín in je edini katoliški duhovnik v Thomas-u. Govori pa poleg litvinskega jezika tudi poljsko in seveda angleško in razume tudi slovensko, da se more z našimi ljudmi še precej dobro pogovoriti. Gospod je bil profesor bogoslovja in je v stari domovini imel jako dobro službo. Toda ljubezen do svojega naroda ga je gnala, da je vse to pustil in prišel sem kot misijonar za svoje ljudstvo. Tudi italijansko toliko razume, da se more za silo z njimi pomeniti. Sprejel nas je jako ljubeznivo, za kar mu bodi srčna hvala.

Thomas ni lepo mesto in njega okolica je naravnost žalostna puščava. Morda v letnem času malo lepše izgleda. Toda sedaj v zimi je žalosten kraj. Drugod smo srečavali saj malo drevja. Tu pa vse posekano in požgano. Človeku se zdi, kakor da stoji sredi ruske puste. Kolikor daleč seže oko, vse posekano, vse požgano, samo ožgani panclji žalostno mole proti nebu.

Tudi mesto samo nima lepe lege. Spenja se po levem precej strmim bregu ozke dolinice. Na levi in desni je polno premogovnih rovov. Takoj poleg kolodvora so velike peči, kjer se

kuha "Koks." Črn dim se skoraj neprestano vali iz teh peči. Zato so vse hiše očrnele.

Ulice so še nespeljane in se vspenjajo precej strmo na hrib. Velikrat je treba iti po 6, 9 stopnicah, da se pride zopet na drugi pešpot, ki je zvečine lesen in ga mora vsak hišni gospodar sam postaviti.

Thomas obstoji iz dveh delov, Thomasa in Coketon-u. Hiše so zvečine lesene in le nekaj malo poslopij je zidanih. Saj pa tudi ni varno na vsakem kraju postavljati kake posebne zidane stavbe. Ravno malo preje, tako so mi pripovedovali, so hoteli postaviti veliko šolsko poslopje. Postavili so podstavo in se pripravljali, da začno s zidanjem, kar se jim nekega lepega dne vse pogrezne v rov. Kako grozna nesreča se bi lahko zgodila, ako bi stavbo dodelali in bi se pogreznila med šolskimi urami. Stotine otrok bi bilo lahko mrtvih.

Katoliška cerkev, kakor omenjeno, je le ena, cerkev sv. Tomaža, ki je pa v pravem pomenu katoliška cerkev — t. j. vesoljna, ker ima vse narodnosti in obeh obredov pod seboj. Najprej je bila le angleška. Potem je prišel duhovnik francoz. Toda Litvini, katerih je jako veliko v mestu in so jako veren narod in morda izmed vseh narodov najbolj složen narod, so prosili zopet in zopet v škofiji, da bi jim dali lastnega duhovnika. Tako so si sprosil sedanjega, katerega vsi zelo ljubijo. Župnija spada po škofijo Wheeling.

Cerkvica je precej velika in jako čedna lesena stavba. Takoj veliko soboto zvečer sem imel priliko opazovati pobožnost litvinskega ljudstva. Božji grob je bil urejen popolnoma po načinu in obredu, katerega imamo tudi mi doma na Kranjskem, ki sicer ni ameriški, vendar ga škofje dovoljujejo radi narodnosti, da ne najdejo tu prevelike razlike v pobož-

nostih in praznikih. Častno stražo je držalo litvinsko uniformirano podporno društvo v svoji pisani uniformi, z bogatimi portami in našitki, kar je jako lepo harmoniziralo z vsem oltarjem. Kar je bilo posebno lepo, bila so takozvana "očitanja," katera je cela cerkev pela v dveh korih. Iz vsega petja je odseval narodni duh tega ljudstva. Cerkev je bila natlačeno polna.

Enako je bilo tudi vstajenje velikanočno jutro nekaj posebnega, kar se ne vidi vsaki dan. Prvič v Ameriki sem videl procesijo na prostem. Med zvonjenjem in prepevanjem litvinskih velikanočnih pesmij se je zvrstila procesija iz cerkve okoli župnišča na cesto in tu okrog cerkve in nazaj. V bližini stanujoči drugoverci so s spoštovanjem gledali procesijo. V večini škofij ameriški škofje ne dovolijo nobenih procesij zunaj cerkve, da bi drugoverci ne smatrali tega za provokacijo, ali za stremljenje po prednosti katol. cerkve pred drugimi verskimi ločinkami, objednem pa tudi, da se zabrani vsako sramotenje verskih obredov ali Najsvetejšega od strani slabih katolikov in verskih odpadnikov. Pošten amerikanec namerič nikdar ne bo sramotil verskih navad druge vere. Ako jih ne mara videti, jih pa gledat ne ge. Samo naši lastni katol. odpadniki so, ki sramote verske obrede ali verske nauke.

Slovencev je v Thomasu in v Coketonu primeroma jako veliko. Sami sebe cenijo na veliko nad 500. Tudi so v Thomasu slovenske družine, ki se lahko imenujejo že slovenske ameriške družine. Nekateri so že 15 do 20 let tukaj. Tako n. pr. družine Rus, Lahajnar, Zadar, Lužar, Mrhar, ki imajo pa zvečine že vsi svoje hiše in svoja posestva in so splošno jako ugledni med prebivalstvom.

Društev je precej in vse večje slovenske jednote imajo tu svoja podrejena društva. Rojaki v resnici nimajo izgovora, da bi ne mogli biti v društvu za slučaj bolezni ali smrti. Zasluzki so še precej dobri in pravijo, da tudi delo v jami ni ravno pretežko. Ravno ob času obiska so zvedeli, da jim je kompanija zvišala plačo za 5%, gotovo veseli prihihi.

Ene reči pa rojaki še zelo pogrešajo in kar je zanje v resnici "krvava" potreba: slovenski duhovnik. Sedaj dve leti jim je družba sv. Rafaela preskrbela duhovnika. Preje je sem pa tja kako leto prišel slovenski duhovnik med nje. Je pač težko, ker je daljava in ni tako blizu slovenskega duhovnika.

Res pomanjkanje duhovnikov je veliko in skroro bi rekel, glavno zlo za kat. cerkev v Ameriki. Ameriška verska prostost jako blagodejno vpljiva na verski razvoj, da se vse tako

lepo razvija, da občudujejo vspehe sv. cerkve tudi drugoverci. Vpljiv, katerega ima kat. cerkev v Ameriki je velikanski. Toda pomanjkanje delavcev v vinogradu Gospodovem je veliko. Zlasti se to čuti med slovanskimi narodnostmi, ki se priseljujejo v Ameriko še le v zadnjih desetletjih. Ameriške slovanke duhovščine še ni, iz stare domovine pa škofje tudi ne morejo zadostnega števila duhovnikov pustiti sem, ker so velikrat in v veliko škofijah sami v zadregi.

In nasledki tega se britko kažejo! Čuti se to zlasti po takih le krajih jako britko. Kolikrat človeka srce zaboli v dno duše, ko srečuje različne rojake. Zjokal bi se nad marsikom, ko bi pomagalo. Je vse zastoj! Vsi smo enaki! Kakor zemlja brez vode, je človeško srce brez vode besede božje. Bodi še bolj vzgojen, imej še bolj trdno vero, še bolj trdno voljo ostati zvest sv. veri, ostati pošten dober, zvest svojim namenom. Nekaj časa že gre brez cerkve, brez pridig. Potem začne pa srce mrzeti in počasi tudi vse omzrne. Srce omahne pod vplivom slabih zgledov, slabih časnikov, protiverskih pogovorov, zaide v mlačnost, zaide v brezbriznost in seveda slednjič naravno v popol. odpad od vere. Kjer pa ne raste žito, raste plevel! Večkrat sem mislil ne besede starčeka Cahensley-a, katere je rekel pri neki priliki: "Res čudno! Leta in leta bo vstrajal protestant v svojem prepričanju ob bornem kruhu svoje biblije (sv. pisma) mej tem ko katolik le malo časa ne more vstrajati v svoji veri brez milosti sv. zakramentov."

Rojaki v Thomas-u so se slovenskih pridig in slovenske službe božje jako marljivo in pohvalno udeleževali. Nekateri so pustili delo za en dan, nekateri celo za vse tri dni, samo da so mogli v cerkev. Iz daljnega Jennings-towna in Hendricka jih je prišlo nekaj k spovedi in k sv. obhajilu. Res tolike udeležbe nisem pričakoval in je gotovo le v čast našim rojakom v Thomasu, ako javno povem, da so me silno zveselili. Nekateri so sicer trdili, da je k temu tudi urednikovo "zglasno" ime pripomoglo. Naj bo že kar hoče, toliko je gotovo, da se bo urednik vselej z veseljem in hvaležnostjo do Boga spominjal tega misijona v Thomasu. Da je pa moral urednik tudi malo plačila dobiti za svoj trud, je pa tudi Bog preskrbel, za kar mu bodi čast in hvala, seveda, mislim ono plačo sveta, katero je svet dal od Zveličarja še vsakemu duhovniku: zasramovanje in obrekovanje. No, pa ni bilo hudega. Glava je še vedno cela in nepoškodovana, tudi roke še pridno lahko gibljejo. Tudi na križ ga še niso pribili. Kaj pa hočete več!

(Dalje prihodnjnč.)